

Sygn. akt I ACz 160/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA Zofia Kawińska - Szwed

Sędzia SA Anna Bohdziewicz

Sędzia SA Ewa Solecka (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 marca 2016 roku

sprawy z powództwa H. L.

przeciwko A. M., W. C. i Gminie (...)

o ustalenie nieważności aktu notarialnego

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 6 sierpnia 2015 roku, sygn. akt II C 907/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Ewa Solecka SSA Zofia Kawińska - Szwed SSA Anna Bohdziewicz

Sygn. akt I ACz 160/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Katowicach umorzył postępowanie w sprawie i zasądził od powódki na rzecz pozwanych A. M. i W. C. kwoty po 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powódka zaskarżyła powyższe postanowienie w zakresie orzeczenia o kosztach postępowania – pkt. 2 i 3. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez zastosowanie art. 203 §2 k.p.c. jako podstawy rozstrzygnięcia o kosztach, podczas gdy prawidłowym byłoby oparcie go o przepis art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążania powódki kosztami postępowania z uwagi na zaistnienie szczególnie uzasadnionego wypadku, jak również naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 §1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę okoliczności sprawy skutkującą poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych i uznaniem, że w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek umożliwiający odstąpienie od obciążania powódki kosztami postępowania. Wniosła o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez odstąpienie od obciążania powódki kosztami postępowania w oparciu o art. 102 k.p.c. W uzasadnieniu podała, że niniejsza sprawa miała zawiły i precedensowy charakter, a powódka była subiektywnie przekonana o zasadności dochodzonego roszczenia, a dopiero na końcowym etapie postępowania Gmina (...) przedstawiła stanowisko, które podważyło zasadność dochodzonego przez powódkę roszczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 203 §2 k.p.c. pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jaki ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, a na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Przepis art. 102 k.p.c. stanowi zaś, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, który uznał, że w niniejszej sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o jakim mowa w przepisie art. 102 k.p.c. Zarzuty powódki wobec zaskarżonego orzeczenia o kosztach procesu są bezzasadne.

Przepis art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności i jako wyjątkowy oraz stanowiący wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu nie podlega wykładni rozszerzającej. Nie konkretyzuje on pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do sądu. Ocena sądu jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym, ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy (post. SN z 2 czerwca 2010 r., I PZ 2/10, LexPolonica nr 3027650, OSNP 2011, nr 23-24, poz. 297, i z 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/02, Biul. SN 2012, nr 4, s. 7).

W pozwie wniesionym w niniejszej sprawie powódka, reprezentowana od początku przez profesjonalnego pełnomocnika, wносиła o ustalenie nieważności umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego, oddania gruntu w użytkowanie wieczyste i umowy sprzedaży przedmiotowego lokalu zawartej w dniu 31 marca 2003 roku przed notariuszem J. G. (Rep. A Nr (...)) pomiędzy ojcem powódki F. M. a Gminą Miasta (...). Ojciec powódki po zawarciu powyższej umowy dokonał następnie darowizny lokalu na rzecz pozwanej A. M.. Prawo do wykupienia przedmiotowego lokalu wynikało ze stosunku najmu łączącego Gminę Miasta (...) z małżonkami J. i F. M. jako najemcami. Powódka wskazywała, że po śmierci jej matki – J. M. w 1998 roku spadek po niej nabyli mąż F. M. oraz córki – powódka oraz W. C. po 1/3 części. Wobec tego, w ocenie strony powodowej, w dacie zawarcia kwestionowanej umowy jej ojcu przysługiwał jedynie udział w prawie najmu w wysokości 2/3, a zatem umowa ta była nieważna, ponieważ nie uczestniczyły w niej wszystkie uprawnione osoby, a to powódka i jej siostra, które także odziedziczyły po matce udziały w przedmiotowym prawie najmu lokalu mieszkalnego - po 1/6 każda z nich.

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 maja 2014 roku Gmina Miasta (...) (wezwana do udziału w sprawie na podstawie art. 195 k.p.c.) wskazała, że prawo najmu lokalu mieszkalnego zgodnie z art. 691 § 1 k.c. przechodzi na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami, jeżeli tylko, zgodnie z dyspozycją §2 powołanego artykułu, zamieszkiwały one z najemcą w tym lokalu do chwili jego śmierci. Pozwana Gmina wskazała przy tym, że powódka nie zamieszkuje w przedmiotowym lokalu co najmniej od lipca 1979 roku, a zatem nie legitymuje się ona interesem prawnym w żądaniu ustalenia, które sformułowano w pozwie.

Pozwane A. M. i W. C. (wezwana do udziału w sprawie na podstawie art. 195 k.p.c.) reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników wniosły w niniejszej sprawie odpowiedzi na pozew, w których ustosunkowano się merytorycznie do żądań powódki.

Pismem z dnia 19 czerwca 2015 roku pełnomocnik powódki cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia.

Wobec takiego przebiegu postępowania w niniejszej sprawie trudno przyjąć, aby zachodził szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający odstąpienie od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanych. Samo subiektywne przekonanie powódki o zasadności jej roszczenia nie uzasadnia odmiennej oceny. Powódka była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który już w pozwie przeprowadził wywód wskazujący na jego przekonanie o dziedziczeniu prawa najmu na zasadach ogólnych, a który następnie cofnął pozew na skutek - jak sam wskazał w zażaleniu - okoliczności podniesionych przez pozwaną Gminę Miasta (...). Wobec powyższego, cofnięcie pozwu przez stronę powodową nastąpiło w rzeczywistości wskutek zwrócenia pełnomocnikowi powódki uwagi na

treść przepisu art. 691 k.c. Wniesienie pozwu w niniejszej sprawie nie zostało najwyraźniej poprzedzone analizą właściwych przepisów prawa, a zatem nie sposób uznać, że względy słuszności przemawiają za odstąpieniem od obciążania powódki kosztami procesu. Sprzeciwiałoby się właśnie zasadom słuszności rozstrzygnięcie przeciwne, które skutkowałoby przerzuceniem na pozwanych konsekwencji wadliwej oceny prawnej sprawy przez pełnomocnika powódki. Sprawa nie miała przy tym skomplikowanego czy precedensowego charakteru, jak to podnoszono w zażaleniu.

Należało mieć także na uwadze, że pełnomocnicy pozwanych, na których rzecz zasądzone od powódki koszty zastępstwa ustosunkowali się merytorycznie do żądań pozwu wnosząc odpowiedzi na pozew, co wymagało zapoznania się z materiałem zgromadzonym w sprawie.

Wobec powyższych okoliczności słusznie uznał Sąd Okręgowy, że zasadnym było zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych A. M. i W. C. kwot po 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając na względzie powołane argumenty Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSA Ewa Solecka SSA Zofia Kawińska - Szwed SSA Anna Bohdziewicz